

**R. Patris, Francisci Svarez, E Societate Iesv,
Metaphysicarvm Disputationvm, In Qvibvs Et Vniversa
Natvralis Theologia Ordinate Traditvr, Et Qvæstiones Ad
omnes duodecim Aristotelis Libros ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ ; [Coloniæ Agrippinæ], 1630

Sect. 1. Vtrum omnes res quæ existunt, vel existere possunt singulares
sint & indiuiduæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94135](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94135)

& formaliter sumpto: ergo esse vnum non tantum singulis entibus: sed etiam enti, vt sic conuenire debet: sed vt sic non est vnum numero, sed solum analogice & ratione formali: ergo Simile argumētum est, quod de quocunque dicitur ens, dicitur vnum transcendens, sed ens non solum dicitur de indiuiduis, scilicet Petro & Paulo, sed etiam de communibus rationibus præcise sumptis, vt de homine, equo, &c. nam, licet fortasse in his vniuersalitas sit per rationem, vt infra dicemus; tamen ipsæ naturæ vniuersales reales sunt, & vera entia realia dicuntur, & ita Aristot. lib. 1. Peri her. cap. 5. distinguit, rerum alias vniuersales esse, alias particulares: est ergo homo vt sic ens reale: ergo vnus vnitate transcendentali: & tamen non est vnus vnitate singulari, & numerica: ergo vnitas transcendentalis latius patet, quam vnitas indiuidua, vel singularis.

Questionis resolutio.

XIV.

Hæc difficultas multum pendet ex intelligentiâ illius difficilis quæstionis de unitate, & numerali, quomodo differant, & an vtræque sit vera vnitas in rebus existens, & consequenter, an vnitas etiam vniuersalis in rebus sit. Sed quoniam hæc ad exactam huius materiæ explicationem sigillatim tractanda sunt, nunc breuiter dicitur, vnitatem transcendentalē, de qua nunc agimus, non esse limitandam ad vnitatem singularem, vel vniuersalem, materiam & formalem, sed comprehendere omnem vnitatem, quæ in aliquo ente reali, seu in ratione formali entis realis inueniri potest: Erit ergo vnitas transcendentalis quæcunque ratio entis realis per se, quatenus indiuisa est ad æquā, & secundum se. Dico *entis per se* eo modo quo supra explicatū est à nobis, esse obiectum Metaphysicæ; nam, si latius sumatur, nullam habet vnitatem, etiam formalem, vt dictum est. Dico etiam, *vt indiuisa*, quia nec sola entis ratio, nec sola negatio facit vnitatem, sed, ratio entis indiuisa, vt supra ostensum est. Denique dico, *ad æquā, & secundum se*, quia vnitas in vnaquaque re, seu conceptu obiectiuo reali, secundum propriam eius rationem attendi debet, & non secundum aliquam superiorem, inferiorem, aut extraneam: nam hæc aut sunt inadæquate, aut quodammodo per accidēs; vnitas vero vniuersaliūque est illi adæquata, & per se illi conuenit. Vnde homo dicitur vnus essentialiter: quia secundum propriam adæquatam rationem suam, non est diuisus in essentiali ratione, quamuis in indiuiduis entitatie diuidatur: non dicitur autem homo simpliciter vnus illo modo, eo quod sit indiuisus in ratione animalis: ea enim indiuisio non sufficeret ad prædictam vnitatem, eo quod non conueniat homini adæquate, & per se primo, sed ratione superioris. Ex his ergo satis explicata est ratio vnitatis in communi sumpta. Vt tamen distinctius, & radiciter explicetur, oportet, vt de vnitate indiuiduali, formali, & vniuersali, quæ sunt propriæ vnitates Metaphysicæ, in particulari dicamus.

DISPUTATIO V.

De unitate indiuiduali, eiusque principio.

Ria in hac disputatione inquiremus; primum, an hæc vnitas omnibus rebus existentibus conueniat; deinde quid in eis sit, ac denique quod principium seu radicem in singulis habeat. Et quoniam hoc vltimum non potest in rebus omnibus eadem ratione explicari, sigillatim inquiretur de substantiis materialibus, spiritualibus, & accidentibus.

SECTIO I.

Vtrum omnes res, quæ existunt, vel existere possunt, singulares sint, & indiuiduæ.

Ratio dubitandi esse potest primò, quia natura diuina, est realiter existens, & tamen non est singularis, & indiuidua, cum secundum fidem sit communicabilis multis. Secundò, vnusquisque Angelus est res existens, & tamen non habet hanc vnitatem numericam, & indiuidualem, sed essentialē præcise, qualis intelligitur esse à nobis in homine vt sic: ergo. Probatur minor, quia vnitas hæc indiuidualis intelligitur aliquid addere supra formalem, seu essentialē, ratione cuius contrahi, & consequenter diuidi potest ratio essentialis in plura indiuidua; sed in Angelo non est hæc additio, sed in eo est tota essentia quasi præcisa & abstracta, propter quam rationem non potest secundum numerum multiplicari: sicut, si homo prout abstracte concipitur, sic existeret, non posset multiplicari. Tertiò homo in re ipsa existit in Petro, & in Paulo, & vt sic non est quid indiuiduum & singulare: ergo non quidquid existit in rerum natura habet hanc vnitatem. In contrarium est, quod Aristoteles sæpissime contra Platonem docet, quidquid est in rebus, esse indiuiduum & singulare.

Supponendum est, ens indiuiduum, seu singulare opponi enti communi, seu vniuersali, non solum re latius, quatenus secundum mentis comparationem, seu Dialecticam considerationem indiuiduum speciei subiicitur: hoc enim nequē omni naturæ indiuiduæ conuenit, vt patet in diuina; neque ad præsentem considerationem spectat: opponitur ergo quasi priuatiue, fere ad eum modum, quo vnitas multitudini opponitur. Comune enim seu vniuersale dicitur, quod secundum vnā aliquam rationem multis communicatur, seu in multis reperitur: vnum autem numero, seu singulare ac indiuiduum dicitur: quod ita est vnum ens, vt secundum eam entis rationem, qua vnum dicitur, non sit communicabile multis, vt inferioribus, & sibi subiectis, aut quæ in illa ratione multa sit: hæc enim in idem incidunt, & significata sunt ab Arist. lib. 3. Met. c. 3. tex. 14. dicente; *Singulare exponimus, quod numero est vnum, vniuersale autem, quod in his.* Et explicantur exemplo: nam humanitas vt sic in suo conceptu obiectiuo non dicit aliquid singulare & indiuiduum, quia ille conceptus de se communis est multis humanitatibus, quæ realiter multe sunt, & in illis ratio ipsa humanitatis multiplicatur. Vnde fit, vt secundum rationem, ratio humanitatis sit superior, & communis multis vt inferioribus: at vero hæc humanitas, verbi gratia, Christi indiuidua & singularis est: quia tota illa ratio seu conceptus obiectiuus huius humanitatis non potest esse communis multis, quæ sub illa ratione multa sunt; id est, multis humanitatibus: quod autem hæc humanitas sit communicabilis Verbo diuino verbi gratia, aut etiam pluribus suppositis, non est contra singularem, & indiuiduam vnitatem eius, quia non communicatur illis, vt superior inferioribus. sed vt forma supposito, vel suppositis, in quibus secundum propriam rationem non multiplicatur nec diuiditur. Per hanc ergo negationem communicabilitatis seu diuisionis hæc vnitas singularis & indiuidua completur.

Quod amplius ita confirmatur & explicatur; nam sicut ratio vnus in communi per negationem diuisionis completur, vt cum Aristot. explicatum est, ita ratio talis vnus, scilicet, singularis, & indiuidui negatione etiam completa est, tum quia non est maior ratio in vno, quam in alio, tum etiam, quia rationes magis & minus communis, debent seruari proportionem, ita quod, sicut differentia per se & in eodem ordine

ordine contrahit genus, ita in vniuersum determinatio se habet ad determinabile, vt per se subordinetur, sicut in praesente fit. Nulla autem alia negatio diuisionis, seu diuisibilitatis excogitari potest, quae compleat rationem entitatis indiuiduae & singularis, nisi ea, quae à nobis explicata est, scilicet, quod entitas talis sit, vt tota ratio eius non sit communicabilis multis similibus entitatibus, seu (quod idem est) vt non sit diuisibilis in plures entitates tales, qualis ipsa est. Hac enim ratione homo, vt sic non est singularis entitas, quia est diuisibilis in plures, in quibus tota ratio hominis reperitur: è contrario vero hæc quantitas bipedalis indiuidua est, quia, licet sit diuisibilis, non tamen in plura, quorum singula talia sunt, quale erat totum diuisum, & ita illa est diuisio totius in partes, non communis in particularia. Dices: Hæc ratio indiuidui communis est multitudi, & enti per accidens, quia etiam acerus lapidum talis est, vt non sit communicabilis multis, nec diuisibilis in plures tales, qualis ipse est, & numerus quilibet in particulari sumptus idem habet: imo & species aliqua, vel genus, verbi gratia, homo, vel animal non sunt diuisibilia in plura, quæ sint talia, quale est ipsum diuisum. Respondetur cōcedendo omnia illa, quæ illam negationem participant, quantum ad id esse indiuidua & singularia, vt hic acerus lapidum, in ea ratione singulare est, & indiuiduum, & similiter hic binarius, vel ternarius, est quoddam indiuiduum talis speciei numeri, & hoc genus, vel hæc species sub ratione generis vel speciei est vnum indiuiduum: tamen hæc tantum secundum rationem, illa vero solum in ratione entis per accidens, vel numeri, seu multitudinis eam vnitatem participant. Quocirca, vt prædicta negatio seu indiuisio ad ens, & vnum per se (de quibus agimus) accommodetur, sumenda est, vt adiuncta entitati per se: nam ratio, vt supra diximus, non consistit in sola indiuisione, sed in entitate indiuisa. Ratio ergo vnitatis per se indiuiduae & singularis, consistit in entitate sua natura per se vna, & prædicto modo indiuisa, seu incommunicabili. Dices: Saltem hæc aqua non erit singularis, quia est diuisibilis in plura, in quibus tota ratio aqua reperitur. Respondetur, non esse diuisibilem in plura, quæ sint hæc aqua, quæ diuiditur, sed quæ sint aqua, & ideo hæc aqua singularis est: aqua vero communis.

Questionis resolutio.

IV. Sic ergo explicata ratione indiuidui seu singularis entis, dicendum est res omnes, quæ sunt actualia entia, seu quæ existunt, vel existere possunt immediate, esse singulares ac indiuiduas. Dico immediate vt excludam communes rationes entium, quæ vt sic non possunt immediate existere, neque habere actualem entitatem, nisi in entitatibus singularibus, & indiuiduis, quibus sublati, impossibile est, aliquid reale manere, sicut de primis substantiis dixit Aristoteles in Prædicamentis, cap. de substantia. Et ita explicata assertio est per se euident, quam contra Platonem probat Aristoteles 1. lib. Metaphys. cap. 6. & lib. 7. text. 26. & 27. & sæpe alias. Quamquam multi existimant, Aristotelem sinistre fuisse interpretatum Platonis sententiam de ideis, quod vel illas posuerit in mente diuina, vel certe non re ipsa, sed ratione tantum formali ab indiuiduis separatas, sed hoc parum nostra interest: & illud iterum attingemus disputatione sequente. Nunc probatur assertum, quia, quicquid existit, habet certam & determinatam entitatem, sed omnis talis entitas necessario habet adiunctam negationem: ergo & singularitatem, indiuiduamque vnitatem. Minor patet, quia omnis entitas hoc ipso quod determinata entitas est, non potest diuidi seipsa: ergo nec potest diuidi in plures, quæ tales sunt, qualis ipsa est, alioqui tota

illa entitas esset in singulis, & consequenter vt esset in vna, diuideretur à seipsa, prout est in alia, quod manifestam inuoluit repugnantiam: Omnis ergo entitas hoc ipso quod est vna entitas in rerum natura necessario est vna prædicto modo, atque adeo singularis & indiuidua.

Quæ ratio concludit, etiam de potentia absoluta intelligi non posse, vt realis entitas, prout in re ipsa existit, singularis, & indiuidua non sit, quia implicat contradictionem, esse entitatem, & esse diuisibilem in plures entitates, quæ sint tales, qualis ipsa est. Alioqui esse posset simul vna & plures entitates, seu secundum eandem realem entitatem, quod inuoluit contradictionem. Et hæc ratio etiam conuincit, vniuersalia non posse esse à singularibus separata, quia, si homo vniuersalis existeret extra Petrum Paulum, &c. vel ille esset etiam in Petro & Paulo, vel omnino maneret separatus extra illos: si dicatur hoc posterius iam, homo vt sic, esset quædam res singularis, conuicta à Petro & Paulo: falso ergo dicebatur vniuersalis. Et præterea sequitur nec Petrum, nec Paulum esse homines, quia, vt prædictum est, essentialiter conueniat, necesse est, vt non sit separatum ab illo. Quomodo enim de illo vere dici poterit, si non sit in illo? Aut quomodo intelligi potest, essentialiter constituere eum, in quo non est? Si vero est in Petro & Paulo, vel est idem omnino realiter, & entitatie in vtroque, & ita Petrus & Paulus, non erunt duo homines, sed vnus; vel est distinctus secundum rem, & entitatem in vtroque eorum, & sic ille homo vniuersalis & separatus, aut esset quidam tertius condistinctus à Petro & Paulo, & sic falso diceretur esse in illis, & esse vniuersalis, quia non esset, nisi quidam singularis distinctus ab aliis, aut certe, si idem met esset in vno, & in altero, oporteret esse & distinctus à seipso, & vnus & plures realiter secundum essentiam eandem, prout in re existentem, quæ sunt aperte repugnantia. Hac ergo ratione necesse est, vt omnis res prout à parte rei existit, singularis & indiuidua sit.

Argumentorum responsa.

Ad primum non desunt Theologi, qui dicant, diuinam essentiam nec singularem, nec vniuersalem esse: sed hoc falsum est, nam illa duo includunt contradictionem immediatam: vnde impossibile est, quin alterum eorum conueniat cuilibet enti. Præterea diuina natura est ita in se vna vt multiplicari non possit, aut in plures similes diuidi: est ergo vna indiuidua, & singularis natura, ratione cuius ita Deus est vnus numero, vt multiplicari nullo modo possit. Habet ergo diuina natura vnitatem indiuiduam & singularem, cui non repugnat, quod illa natura communicabilis sit tribus personis, quia communicatur eis, non vt vniuersale particulari, neque vt superius inferiori, sed vt forma, seu natura suppositis, in quibus ipsa, neque ab ipsis, neque à se ipsa diuiditur, quia tota est in singulis, & in omnibus simul, omnino indistincta ab illis: sed de hoc alias.

Ad secundum nonnulli Thomistæ (vt attigi super 3. part. Diui Thom. quæst. 4. art. 4.) sentiunt, spirituales naturas existere abstractas in sola veluti specifica essentia, & perfectione absque propria indiuiduali contractione. Sed de hac sententia, & de sensu, quem habere potest, ne dicat rem omnino absurdam & intelligibilem dicemus commodius sectione sequenti, num. 21. nam quod ad præsens spectat, negari non potest, quin omnis natura angelica prout in rerum natura existit, singularis & indiuidua sit. Nam, si ipsa diuina natura, quæ summe immaterialis est, singularis est, & indiuidua, multo magis erit quælibet natura angelica: est enim incommunicabilis non solum multis naturis, sed etiam multis suppositis, saltem ex natura sua: Deinde ratio conclusio-

V.

VI. Vide Dm. d. m. 8. l. i. in 2. d.

VII.

nis

nis æque procedit de qualibet natura, vel entitate spiritali: quia impossibile est, quin tali entitati sit adiuncta negatio communicabilitatis, seu diuisionis talis entitatis in plures sibi similes, quia non potest ipsamet à seipsa diuidi, & esse vna & plures. Denique ad hoc nil refert, quod spiritalis substantia & natura possit intra eandem speciem secundum numerum multiplicari, nec ne. Nam, si potest, necesse est, ut quodlibet indiuiduum illius speciei habeat indiuiduam, & singularem unitatem, neque ipsa species existere poterit, nisi in aliquo indiuiduo, sicut de aliis vniuersalibus dictum est. Si vero ea multiplicatio indiuiduorum repugnat tali naturæ, hoc ipso talis natura in re existens magis est singularis & indiuidua, quia est magis incommunicabilis, scilicet, quasi essentialiter ad modum diuinæ naturæ. Igitur ad rationem indiuiduæ unitatis, de qua nunc agimus, sufficit additio prædictæ negationis. An vero ad hanc negationem requiratur additio aliqua positiua supra specificam naturam, dicitur sectione sequenti.

VIII. Ad tertium respondetur, hominem prout existit in rerum natura, singularem esse, quia non est aliud à Petro & Paulo: an vero in eis habeat aliquam distinctionem ex natura rei ab eisdem, sequens. & disputatio sequenti dicitur.

SECTIO. II.

Utrum in omnibus naturis res indiuidua & singularis, ut talis est, addat aliquid supra communem, seu speciem naturam.

I.

Stendimus esse in rebus unitatem indiuiduam, & singularem, nunc declarare incipimus, quid illa sit, quod non potest melius aliter fieri, quam declarando quid addat supra communem naturam, seu quæ à nobis abstracte & vniuersè concipitur.

Referuntur variæ sententiæ.

II.

Prima sententia generaliter affirmat saltem in rebus creatis indiuiduum addere communi naturæ modum aliquem realem ex natura rei distinctum ab ipsa natura, & componentem cum illa indiuiduum ipsum. Hæc videtur esse opinio Scoti in 2. dist. 3. quæstione 1. & in Quodlib. quæstio. 2. & 7. Metaphys. quæst. 16. & ibidem Anton. Andr. quæst. 17. quæ sententiam videtur defendere Fonseca, lib. 5. quæst. 3. sect. 2. q. 5. per totam. Et pro ea pugnat accerrime Ioan. Baptista Monlerius in speciali opere de vniuersalibus cap. 6. Fundamentum huius sententiæ esse potest illud fere quod, (teste Aristotele) Platonem mouit ad ponendas ideas vniuersalium à singularibus abstractas, scilicet, quia scientiæ & demonstrationes sunt de vniuersalibus, & non de singularibus. Item, quia definitiones essentielles, & propriæ dantur de vniuersalibus, & non de singularibus. Item, quia proprietates, quæ per se insunt rebus, conueniunt illis medijs vniuersalibus naturis, ita, ut verum sit dicere, Petrum esse risibilem, quia homo est risibilis, sicut è contrario prædicata cōtingentia conueniunt communibus naturis ratione indiuiduorum: homo enim currit, quia Petrus currit: ergo hæc omnia indicant distinctionem aliquam ex natura rei inter indiuiduum & naturam communem: sed hæc distinctio esse non potest: nisi quatenus indiuiduum aliquid addit supra naturam communem, quia includit totam illam: ergo non potest distinguere ab illa, nisi ut aliquid addens illi.

III.

Secundo argumentor, quia homo verbi gratia, non est essentialiter indiuiduum quid: ergo cum sit indi-

uiduum, aliquid ei additur extra essentiam hominis: ergo necesse est, ut illud sit ex natura rei distinctum ab homine ut sic. Antecedens patet, quia si homo essentialiter esset hoc indiuiduum, non posset in plura multiplicari, imò nec posset concipi absque aliqua indiuiduatione & singularitate, quia non potest res concipi absque eo, quod est de essentia eius: potest autem concipi homo distincte, imò & definiri essentialiter absque aliqua indiuiduatione. Sicut Deus, quia essentialiter est hoc singulare indiuiduum, ideo nec multiplicari potest, nec vere ac proprie concipi, nisi sub hac indiuidua ac singulari ratione concipiat. Prima vero consequentia videtur per se nota, quia esse indiuiduum aliquid est in rerum natura, & illud non est essentialiter naturæ communi, imò neque ipso indiuiduo (ut communiter dicitur) quia omnia indiuidua sunt eiusdem essentiae: ergo oportet, ut addat aliquid præter communem essentiam. Et hinc probatur facile secunda consequentia, quia, quod est de essentia, & quod est extra essentiam, videntur ex natura rei distinguere: imò eo maxime ita distinguuntur, quorum vnum non est de essentia alterius, sed, id quod indiuiduum addit speciei est extra essentiam eius, ut ostensum est: ergo.

IV.

Tertio; Non eodem formaliter constituitur Petrus ut Petrus, & ut homo, tum quia id, quo constituitur homo, commune est ipsi Petro, & aliis hominibus, quo autem constituitur in esse Petri, est proprium eius: tum etiam, quia alias non posset magis concipi homo sub conceptu communi, quam Petrus. Addeque hic possunt omnia argumenta quibus probari solet, vniuersalia ex natura rei distinguere ab inferioribus, quæ partim supra attigimus agentes de conceptu entis, partim attingemus dispositione sequenti.

V.

Secunda sententia extreme contraria est, indiuiduum nihil omnino addere communi naturæ, quod positium & reale sit, aut re aut ratione distinctum ab illa, sed vnamquamque rem vel naturam per se esse indiuiduam primo & immediate. Ita sentiunt nominales in primo distinctione 2. vbi Ocham quæst. 4. & 6. & Gabriel quæst. 6. 7. & 8. tribuit etiam potest hæc opinio Henrico Quodlib. 5. quæst. 8. vbi sentit indiuiduum solum addere speciei negationem, de qua sententia dicemus plura sectione sequenti opinione 3. Fundamentum est, quia nihil potest intelligi reale, quod singulare non sit, ut probatum est sect. præ. ergo repugnat, quod res fiat singularis per additionem alicuius realis supra naturam communem. Secundo, quia nulla res fieri potest vna per realem additionem alicuius positiui, ut supra ostensum est: ergo neque singularis & indiuidua. Patet consequentia, tum quia singularitas est quædam vnitas, tum etiam, quia vera ac realis vnitas nulla est præter unitatem singularem, & indiuiduam. Tertio, quia vel id, quod additur est essentialiter vel accidentale: si essentialiter, sequitur, speciem diuidi posse per essentialia differentias contra Porphyrum capite de Specie: unde ulterius sequitur indiuidua essentialiter differre, & speciem non dicere totam essentiam, seu quidditatem indiuiduorum, quod est contra Porphyrum. & omnes Dialecticos. Denique sequitur, indiuidua posse, & debere definiri propria & adæquata definitione essentiali, contra Aristot. 7. Metaphys. textu 53. Si vero id, quod additur, est accidentale, sequitur indiuiduum esse ens per accidens: sequitur etiam accidens non aduenire subiecto indiuiduo, sed constituere illud, quod impossibile est, quia, si vnum ex alio indiuiduatur, potius accidens à subiecto, quam è conuerso, indiuiduationem accipit.

VI.

Tertia sententia potest distinctione vti inter res spirituales & materiales: nam in materialibus res singularis nihil addit supra naturam communem; in materialibus vero aliquid. Quæ distinctio videtur fundata in Aristotele 7. Metaph. cap. 11. textu 41.

vbi